

ΣΤΕ 673/2017 [Μη ύπαρξη νομολογίας ως προς τον εύλογο χρόνο διατήρησης ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης]

Περίληψη

- Με την αναιρεσιβαλλομένη κρίθηκε ότι από την ημερομηνία κηρύξεως της επίμαχης ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως και του επίμαχου ρυμοτομικού βάρους μέχρι την ημερομηνία υποβολής στην Διοίκηση αιτήσεως για την άρση της, παρήλθε χρονικό διάστημα δεκαέξι και πλέον ετών χωρίς να προκύπτει ότι έγιναν ενέργειες εκ μέρους της Διοίκησης για τη συντέλεσή της. Ενόψει αυτών, το δικάσαν πρωτοδικείο έκρινε ότι το ανωτέρω χρονικό διάστημα υπερβαίνει τον συνταγματικώς ανεκτό χρόνο για τη δέσμευση της ιδιοκτησίας των αναιρεσιβλήτων και ότι δεν ασκεί επιρροή η μετά το παραπάνω ένδικο χρονικό διάστημα σύνταξη και κύρωση πράξεως αναλογισμού αποζημίωσης, δεν έχει δε εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ που επικαλέσθηκε ο αναιρεσείων Δήμος περί απαγόρευσης της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος διότι η διάταξη αυτή αφορά την ικανοποίηση ιδιωτικών δικαιωμάτων και όχι την άσκηση του δικονομικού δικαιώματος άσκησης του ανωτέρω ένδικου βοηθήματος, απορρίφθηκαν δε οι περί του αντιθέτου σχετικοί ισχυρισμοί του αναιρεσείοντος Δήμου.

Το κρίσιμο για την επίλυση της παρούσας υπόθεσης νομικό ζήτημα είναι αν έχει παραβιαστεί το συνταγματικώς κατοχυρωμένο δικαίωμα στην ιδιοκτησία λόγω της διατήρησης της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης και του ρυμοτομικού βάρους στα ακίνητα των αναιρεσιβλήτων χωρίς να έχει συντελεστεί κατά νόμο η απαλλοτρίωσή τους. Στις συνταγματικές διατάξεις δεν ορίζεται το χρονικό διάστημα κατά το οποίο είναι ανεκτή η διατήρηση ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης ή ρυμοτομικού βάρους σύμφωνα δε με τη νομολογία που έχει διαμορφωθεί καθ' ερμηνεία των διατάξεων αυτών, η διατήρηση της ρυμοτομικής επιβάρυνσης είναι ανεκτή μόνο για εύλογο χρόνο, μετά την πάροδο του οποίου ανακύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να άρει την απαλλοτρίωση και το βάρος.

Εξάλλου, ο εύλογος χρόνος που αποτελεί στοιχείο του συνταγματικού κανόνα, εξαρτάται από τις ιδιαίτερες συνθήκες που συντρέχουν σε κάθε συγκεκριμένη υπόθεση, δηλαδή από πραγματικά δεδομένα, όπως είναι το χρονικό διάστημα που παρήλθε από την επιβολή της ρυμοτομικής επιβάρυνσης, οι ενέργειες στις οποίες έχει τυχόν προβεί η Διοίκηση και από τις οποίες μπορεί να συναχθεί πρόθεσή της για τη συντέλεση της απαλλοτρίωσης, και οι τυχόν ενέργειες των ιδιοκτητών.

Εφόσον, επομένως, η νομική έννοια του εύλογου χρόνου εξειδικεύεται μέσω των πραγματικών δεδομένων, ζήτημα νομολογιακού προηγούμενου, μπορεί να τεθεί μόνο

αν έχει επιλυθεί από το δικαστήριο υπόθεση υπό τα ίδια ή ουσιωδώς παρεμφερή πραγματικά περιστατικά διότι μόνο στην περίπτωση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι πρόκειται για το ίδιο νομικό ζήτημα.

Πρόεδρος: Αγγ. Θεοφιλοπούλου

Εισηγητής: Ελ. Μουργιά

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με το άρθρο 1 παρ. 1 περ. στ του ν. 702/1977 (Α΄ 268), όπως αντικαταστάθηκε αρχικά με το άρθρο 29 παρ. 1 του ν. 2721/1999 (Α΄ 112) και στη συνέχεια με το άρθρο 1 του ν. 2944/2001 (Α΄ 222), ορίσθηκε ότι στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού εφετείου υπάγεται η εκδίκαση αιτήσεων ακυρώσεως ατομικών διοικητικών πράξεων διοικητικών αρχών που αφορούν την ανάκληση μη συντελεσμένων ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων και την άρση διατηρουμένων για μεγάλο χρονικό διάστημα ρυμοτομικών βαρών. Περαιτέρω, με το άρθρο 1 παρ. 2 της από 21.12.2001 Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 288), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2990/2002 (Α΄ 30), αφενός μεν ορίσθηκε ότι αρμόδιο δικαστήριο για τις διαφορές που γεννώνται από ατομικές πράξεις διοικητικών αρχών, οι οποίες αφορούν την ανάκληση μη συντελεσμένων ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων και την άρση διατηρουμένων για μεγάλο διάστημα ρυμοτομικών βαρών, είναι το δικαστήριο του άρθρου 11 παρ. 4 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (Κ.Α.Α.Α.), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2882/2001 (Α΄ 17) και, σύμφωνα με το άρθρο δεύτερο του ίδιου νόμου, ισχύει από 7.5.2001, δηλαδή το οικείο Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο, αφετέρου δε καταργήθηκε η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 περ. στ του ν. 702/1977, όπως ίσχυε, περί υπαγωγής των διαφορών αυτών στην αρμοδιότητα των Διοικητικών Εφετείων. Εξάλλου, η ισχύς του ανωτέρω άρθρου 1 άρχισε, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 της ίδιας Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου, από την 1.1.2002. Υπό τα δεδομένα αυτά, η άρνηση της Διοικήσεως να άρει το ως άνω πολεοδομικό βάρος επί των ακινήτων των καθ' ύλην το υπό κρίση ένδικο μέσο, η οποία εκδηλώθηκε επί αιτήσεως που υποβλήθηκε, κατά τα γενόμενα δεκτά από την προσβαλλόμενη απόφαση, στις 5.6.2009 και 10.6.2009, δηλαδή, μετά την 1.1.2002, δεν υπέκειτο πλέον σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του κατά τόπον αρμοδίου Διοικητικού Εφετείου, αλλά σε προσφυγή ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κορίνθου, στην περιφέρεια του οποίου ευρίσκονται τα ως άνω ακίνητα, η δε απόφαση του εν λόγω Δικαστηρίου δεν υπόκειται σε έφεση, αλλά σε αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (πρβλ. ΣτΕ 423/2015, 273/2014 κ.ά.).

3. Επειδή, όπως αναφέρεται στη σκέψη 1, το δικόγραφο επιγράφεται ως «έφεση» και απευθύνεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Περαιτέρω, οι προβαλλόμενοι λόγοι επιτρέπουν την ερμηνεία του δικογράφου ως αιτήσεως αναιρέσεως (ΣτΕ 423/2015, 273/2014 κ.ά.). Ενόψει τούτου, το υπό κρίση ένδικο μέσο δύναται να

ερμηνευθεί ως αίτηση αναιρέσεως (πρβλ. ΣτΕ 1994/2005 Ολομ., 3215/2003 Ολομ.), η οποία ασκείται παραδεκτώς, και είναι περαιτέρω εξεταστέα ως τοιαύτη.

4. Επειδή, στο άρθρο 11 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (Κ.Α.Α.Α.) ορίζεται ότι: «1. Η αρχή που κήρυξε την αναγκαστική απαλλοτρίωση δύναται με απόφασή της να την ανακαλέσει, ολικώς ή μερικώς, πριν συντελεστεί, τηρώντας τη διαδικασία που ορίζεται από το άρθρο 1 για την κήρυξη αυτής. 2. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ανακαλείται υποχρεωτικά με πράξη της αρχής η οποία την έχει κηρύξει, ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου που πιθανολογεί εμπράγματο δικαίωμα στο απαλλοτριωμένο ακίνητο, εάν μέσα σε τέσσερα έτη από την κήρυξη της δεν ασκηθεί αίτηση για το δικαστικό καθορισμό της αποζημίωσης ή δεν καθοριστεί αυτή εξωδίκως. Η αίτηση είναι απαράδεκτη εάν ασκηθεί μετά την πάροδο έτους από την παρέλευση της τετραετίας αυτής, σε κάθε δε περίπτωση μετά τη δημοσίευση της απόφασης καθορισμού της αποζημίωσης [...]. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν προκειμένου περί απαλλοτριώσεων προς εφαρμογή σχεδίων πόλεων, ανάπτυξη οικιστικών περιοχών και για αρχαιολογικούς σκοπούς. 3. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα αυτοδίκαιη άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 4. Εάν περάσουν άπρακτες οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3 προθεσμίες ή εκδοθεί πράξη αρνητική, κάθε ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήσει από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το απαλλοτριωμένο ακίνητο, την έκδοση δικαστικής απόφασης, με την οποία να ακυρώνεται η προσβληθείσα πράξη ή παράλειψη και να βεβαιώνεται η αυτοδίκαιη ή υποχρεωτικώς επελθούσα άρση της απαλλοτρίωσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία που ορίζεται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999), πλην του άρθρου 66 αυτού. Στη δίκη καλείται ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση και το Δημόσιο. Η εκδιδόμενη απόφαση είναι ανέκκλητη. 5. [...] 6. [...]». Περαιτέρω, στο άρθρο 29 του ως άνω Κ.Α.Α.Α. ορίζεται ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επί των απαλλοτριώσεων που κηρύσσονται από την έναρξη ισχύος του και εφεξής. 2. Απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν από 1ης Φεβρουαρίου 1971 και εφεξής διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος από το σημείο στο οποίο βρίσκονται κατά την έναρξη της ισχύος αυτού. Εξαιρούνται τα θέματα εκείνα για τα οποία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχει κοινοποιηθεί εισαγωγικό δικόγραφο της σχετικής δίκης ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου ή έχει εκδοθεί σχετική διοικητική πράξη, ως προς τα οποία εφαρμόζονται μόνον οι διαδικαστικές διατάξεις του παρόντος. 3. [...] 5. Απαλλοτριώσεις προς εφαρμογή σχεδίων πόλεων και ανάπτυξη οικιστικών περιοχών που κηρύχθηκαν οποτεδήποτε μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα διέπονται, κατά την έκταση που ορίζεται από την παράγραφο 2 από τις διατάξεις του

Κώδικα τούτου, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που ορίζονται από τις διατάξεις αυτές. 6. [...] 8. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων από τις λοιπές διατάξεις του παρόντος Κώδικα, από την έναρξη ισχύος αυτού καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία αφορά θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν ή αντίκειται στις διατάξεις τούτου. Κάθε παραπομπή στον α.ν. 1731/1939 ή στο ν.δ. 797/1971 ή γενικά στη νομοθεσία περί απαλλοτριώσεων νοείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις τούτου. 9. [...]». Από τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 11 του Κ.Α.Α.Α., από τις οποίες διέπεται η παρούσα υπόθεση, δεδομένου ότι η αίτηση άρσεως της επίμαχης αναγκαστικής απαλλοτριώσεως υποβλήθηκε και η απόρριψή της στοιχειοθετήθηκε μετά την έναρξη ισχύος του (πρβλ. ΣτΕ 4858/2012 κ.ά.), δεν προβλέπεται αυτοδίκαιη ανάκληση των ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων μετά την άπρακτη πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος από την κήρυξή τους. Και αυτές, όμως, οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις, εφόσον μετά την κήρυξή τους διατηρούνται, χωρίς να πραγματοποιείται η συντέλεσή τους σύμφωνα με τον νόμο, επί μακρό χρονικό διάστημα, το οποίο, υπό τις ιδιαίτερες συνθήκες, που συντρέχουν σε κάθε περίπτωση, υπερβαίνει τα κατά την κρίση του αρμοδίου δικαστηρίου εύλογα όρια, αποτελούν νομικό και οικονομικό βάρος της ιδιοκτησίας, το οποίο είναι αντίθετο προς την συνταγματική προστασία της. Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές, όπως και στις περιπτώσεις ρυμοτομικού βάρους, το οποίο συνεπάγεται ο χαρακτηρισμός ακινήτου ως χώρου κοινωφελών χρήσεων, ανακύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να άρει την αναγκαστική απαλλοτρίωση ή το ρυμοτομικό βάρος, η υποχρέωση δε αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι για την άρση απαιτείται η τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου, για την οποία ο νόμος προβλέπει την τήρηση ορισμένων διατυπώσεων, διότι η τροποποίηση με σκοπό την άρση της ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως ή άλλου ρυμοτομικού βάρους είναι υποχρεωτική για την Διοίκηση (πρβλ. ΣτΕ 3751/2015, 3025/2015, 4184/2014 κ.ά.).

5. Επειδή, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, με την 9293/3.11.1992 απόφαση του Νομάρχη Κορινθίας «Αναθεώρηση του ρυμοτομικού σχεδίου Κιάτου (Ν. Κορινθίας) και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτού» (Δ' 1345/24.12.1992), ρυμοτομήθηκαν τμήματα δύο όμορων ακινήτων, επιφανείας 432,65 και 292,54 τ.μ. αντιστοίχως, που φέρονται να ανήκουν εξ αδιαιρέτου στους αναιρεσιβλήτους και βρίσκονται στο οικοδομικό τετράγωνο 59 στο Κιάτο του Δήμου Σικυωνίων, με σκοπό τη δημιουργία πεζόδρομου και την ανέγερση τελωνείου. Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την 3026/13.4.1993 απόφαση του Νομάρχη Κορινθίας (Δ' 414/27.4.1993). Στις 4.12.2008 οι αναιρεσίβλητοι υπέβαλαν προς τον αναιρεσιόντα Δήμο την 18678/4.12.2008 αίτηση για την άρση της ρυμοτομικής δεσμεύσεως των τμημάτων των ακινήτων τους που προορίζονται για την ανέγερση τελωνείου, επιφανείας 249,45 τ.μ. και 190,71 τ.μ., προβάλλοντας ότι, ενώ παρήλθε χρονικό διάστημα δεκαέξι και πλέον ετών από το χαρακτηρισμό τους ως χώρου ανεγέρσεως τελωνείου, δεν έχει γίνει καμία ενέργεια για συντέλεση της απαλλοτριώσεως. Στη συνέχεια, οι αναιρεσίβλητοι υπέβαλαν στις 5.6.2009 και 10.6.2009 προς τον αναιρεσίβλητο Δήμο και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κορινθίας,

αντιστοίχως, την από 12.5.2009 αίτησή τους, με την οποία ζήτησαν την άρση της ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως που επιβλήθηκε στα ανωτέρω ακίνητά τους, τόσο για τα τμήματα που προορίζονται για τη δημιουργία πεζόδρομου, όσο και για τα τμήματα που προορίζονται για την ανέγερση τελωνείου, επιφανείας 432,65 και 292,54 τ.μ. αντιστοίχως, υποστηρίζοντας ότι από την κήρυξη της ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως κατά το έτος 1992 παρήλθε χρονικό διάστημα δεκαέξι και πλέον ετών, κατά τη διάρκεια του οποίου δεν έγινε οποιαδήποτε ενέργεια για την προώθηση της απαλλοτριωτικής διαδικασίας, το διάστημα δε αυτό υπερβαίνει τον εύλογο χρόνο εντός του οποίου είναι συνταγματικώς ανεκτή η δέσμευση της ιδιοκτησίας τους. Μετά την υποβολή της ως άνω αιτήσεως, συντάχθηκε η 2/οικ.4093/ 19.5.2010 πράξη αναλογισμού αποζημιώσεως, η οποία κυρώθηκε με την 8775/4.10.2010 απόφαση του Νομάρχη Κορινθίας. Κατά της σιωπηρής αρνήσεως της ανωτέρω αιτήσεώς τους από τη Διοίκηση οι ήδη αναιρεσίβλητοι άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Κορίνθου, η οποία έγινε δεκτή και ακυρώθηκε η σιωπηρή άρνηση της Διοικήσεως να άρει την επίμαχη ρυμοτομική απαλλοτρίωση και το επίμαχο ρυμοτομικό βάρος και η υπόθεση αναπέμφθηκε στη Διοίκηση για να ενεργήσει τα νόμιμα. Συγκεκριμένα, με την αναιρεσιβαλλομένη κρίθηκε ότι από την ημερομηνία κηρύξεως της επίμαχης ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως και του επίμαχου ρυμοτομικού βάρους με την 9293/3.11.1992 απόφαση του Νομάρχη Κορινθίας μέχρι την ημερομηνία υποβολής στην Διοίκηση αιτήσεων για την άρση της, παρήλθε χρονικό διάστημα δεκαέξι και πλέον ετών χωρίς να προκύπτει ότι έγιναν ενέργειες εκ μέρους της Διοίκησης για την συντέλεσή της. Ενόψει αυτών, το δικάσαν πρωτοδικείο έκρινε ότι το ανωτέρω χρονικό διάστημα υπερβαίνει τον συνταγματικώς ανεκτό χρόνο για τη δέσμευση της ιδιοκτησίας των αναιρεσιβλήτων και ότι δεν ασκεί επιρροή η μετά το παραπάνω ένδικο χρονικό διάστημα σύνταξη και κύρωση της 2/οικ.4093/19.05.2010 πράξεως αναλογισμού αποζημιώσεως, δεν έχει δε εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ που επικαλέσθηκε ο αναιρεσείων Δήμος περί απαγορεύσεως της καταχρηστικής ασκήσεως δικαιώματος διότι η διάταξη αυτή αφορά την ικανοποίηση ιδιωτικών δικαιωμάτων και όχι την άσκηση του δικονομικού δικαιώματος ασκήσεως του ανωτέρω ενδίκου βοηθήματος, απορρίφθηκαν δε οι περί του αντιθέτου σχετικοί ισχυρισμοί του αναιρεσείοντος Δήμου.

6. Επειδή, στο άρθρο 53 παρ. 3 και 4 του π.δ. 18/1989 (Α΄ 8), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 3900/2010 (Α΄ 213), το οποίο, κατά το άρθρο 70 αυτού, ισχύει από την 1.1.2011, ορίζονται τα εξής: «3. Η αίτηση αναιρέσεως επιτρέπεται μόνον όταν προβάλλεται από τον διάδικο με συγκεκριμένους ισχυρισμούς που περιέχονται στο εισαγωγικό δικόγραφο ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή ότι υπάρχει αντίθεση της προσβαλλομένης αποφάσεως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου. 4. Δεν επιτρέπεται η άσκηση αίτησης αναιρέσεως, όταν το ποσό της διαφοράς που άγεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι κατώτερο από σαράντα χιλιάδες ευρώ [...]». Κατά τα ήδη κριθέντα, οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή επί των αιτήσεων αναιρέσεως που ασκούνται

μετά την έναρξη της ισχύος τους (1.1.2011), ανεξαρτήτως του χρόνου δημοσίευσής της προσβαλλομένης αποφάσεως, για το παραδεκτό δε της ασκήσεως αιτήσεως αναιρέσεως, υπό την ισχύ του ν. 3900/2010, απαιτείται η συνδρομή τόσο του ελάχιστου χρηματικού ορίου της διαφοράς όσο και των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 53 παρ. 3 του π.δ. 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε κατά τα ανωτέρω. Επομένως, επί διαφοράς που δεν έχει άμεσο χρηματικό αντικείμενο ή διαφοράς με χρηματικό αντικείμενο που υπερβαίνει τις 40.000 ευρώ, η αίτηση αναιρέσεως ασκείται πλέον παραδεκτώς μόνον όταν προβάλλεται από τον αναιρεσιόνοτα με ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, που περιέχονται στο εισαγωγικό δικόγραφο, είτε ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας επί συγκεκριμένου νομικού ζητήματος, δηλαδή επί ζητήματος ερμηνείας διατάξεως νόμου ή γενικής αρχής του ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου, κρίσιμο για την επίλυση της ενώπιον του αναιρετικού αγόμενης διαφοράς, είτε ότι η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως επί συγκεκριμένου νομικού ζητήματος, η επίλυση του οποίου ήταν αναγκαία για τη διάγνωση της υποθέσεως, έρχεται σε αντίθεση προς παγιωμένη ή, πάντως, μη ανατραπείσα νομολογία επί του αυτού νομικού ζητήματος και υπό τους αυτούς όρους αναγκαιότητας για τη διάγνωση των σχετικών υποθέσεων ενός τουλάχιστον εκ των τριών ανωτάτων δικαστηρίων (ΣτΕ, ΑΠ, ΕλΣ) ή του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου ή προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι αποφάσεις προς τις οποίες προβάλλεται αντίθεση πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς, το δε υπ' αυτών κριθέν νομικό ζήτημα θα πρέπει να ήταν ουσιώδες για την επίλυση των ενώπιον των δικαστηρίων εκείνων αχθεισών διαφορών (πρβλ. 4489/2015, 4181/20014 κ.ά.).

7. Επειδή, το κρίσιμο για την επίλυση της παρούσας υποθέσεως νομικό ζήτημα είναι αν έχει παραβιαστεί το συνταγματικώς κατοχυρωμένο δικαίωμα στην ιδιοκτησία λόγω της διατηρήσεως της ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως και του ρυμοτομικού βάρους στα προαναφερόμενα ακίνητα των αναιρεσιβλήτων χωρίς να έχει συντελεστεί κατά νόμο η απαλλοτρίωσή τους. Στις συνταγματικές διατάξεις δεν ορίζεται το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο είναι ανεκτή η διατήρηση ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως ή ρυμοτομικού βάρους, σύμφωνα δε με τη νομολογία που έχει διαμορφωθεί καθ' ερμηνεία των διατάξεων αυτών, η διατήρηση της ρυμοτομικής επιβαρύνσεως, όπως έχει εκτεθεί στη σκέψη 4, είναι ανεκτή μόνο για εύλογο χρόνο, μετά την πάροδο του οποίου ανακύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να άρει την απαλλοτρίωση και το βάρος. Εξάλλου, ο εύλογος χρόνος, που αποτελεί στοιχείο του συνταγματικού κανόνα, εξαρτάται από τις ιδιαίτερες συνθήκες που συντρέχουν σε κάθε συγκεκριμένη υπόθεση, δηλαδή από πραγματικά δεδομένα, όπως είναι το χρονικό διάστημα που παρήλθε από την επιβολή της ρυμοτομικής επιβαρύνσεως, οι ενέργειες, στις οποίες έχει τυχόν προβεί η Διοίκηση και από τις οποίες μπορεί να συναχθεί πρόθεσή της για τη συντέλεση της απαλλοτριώσεως, και οι τυχόν ενέργειες των ιδιοκτητών. Εφόσον, επομένως, η νομική έννοια του εύλογου χρόνου εξειδικεύεται μέσω των πραγματικών δεδομένων, ζήτημα νομολογιακού προηγούμενου, κατά την έννοια της παραπάνω διατάξεως του άρθρου 53 παρ. 3 του π.δ. 18/1989, όπως ισχύει,

μπορεί να τεθεί μόνον αν έχει επιλυθεί από το δικαστήριο υπόθεση υπό τα ίδια ή ουσιωδώς παρεμφερή πραγματικά περιστατικά διότι μόνο στην περίπτωση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι πρόκειται για το ίδιο νομικό ζήτημα (πρβλ. ΣτΕ 4479/2015, 4962/2014, 4181/2014, 266/2014 κ.ά.).

8. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση, η οποία ασκήθηκε στις 7.12.2012 και δεν έχει άμεσο χρηματικό αντικείμενο, καταλαμβάνεται από την ανωτέρω διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του ν. 3900/2010. Με την υπό κρίση αίτηση ο αναιρεσείων Δήμος αμφισβητεί τη νομιμότητα της κρίσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ως προς το κρίσιμο εν προκειμένω ζήτημα την παρελεύσεως εύλογου χρόνου από την επιβολή της ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως και του ρυμοτομικού βάρους έως την υποβολή της αιτήσεως ανακλήσεως τους από τους αναιρεσίβλητους. Δεδομένου, όμως, ότι δεν προκύπτει ότι υφίσταται νομολογία ως προς την κρίσιμη έννοια του εύλογου χρόνου υπό τα ίδια ή ουσιωδώς παρεμφερή πραγματικά περιστατικά, ο ισχυρισμός περί του παραδεκτού του ανωτέρω λόγου αναιρέσεως είναι από την άποψη αυτή βάσιμος, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην προηγούμενη σκέψη 7 (πρβλ. 4489/2015, 3025/2015, 4962/2014, 4089/2014), περαιτέρω δε, η αίτηση αυτή, η οποία κατατέθηκε εμπροθέσμως, ασκείται παραδεκτώς.

9. Επειδή, με τα ανωτέρω δεδομένα, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση παρίσταται νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη με βάση τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία ανελέγκτως κατ' αναίρεση έγιναν δεκτά από το δικάσαν δικαστήριο. Ειδικότερα, η κρίση του πρωτοδικείου ότι το χρονικό διάστημα δεσμεύσεως της ιδιοκτησίας των αναιρεσιβλήτων υπερβαίνει τον συνταγματικώς ανεκτό χρόνο, είναι νόμιμη διότι στηρίχθηκε όχι μόνον στην παρέλευση διαστήματος μεγαλύτερου των δεκαέξι ετών από τη δημοσίευση της 9293/3.11.1992 αποφάσεως του Νομάρχη Κορινθίας στις 24.12.1992, αλλά και στην εκτίμηση των ιδιαίτερων συνθηκών της επίδικης περιπτώσεως και, συγκεκριμένα, στο γεγονός ότι μετά τη δημοσίευση της ανωτέρω νομαρχιακής αποφάσεως και μέχρι το έτος 2009, κατά το οποίο υποβλήθηκαν οι αιτήσεις των αναιρεσιβλήτων, δεν υπήρξαν ενέργειες της Διοίκησης για τη συντέλεση της απαλλοτριώσεως. Περαιτέρω, ορθώς απορρίφθηκε ο ισχυρισμός του ήδη αναιρεσείοντος ότι έπρεπε να ληφθούν υπόψη, ως στοιχεία από τα οποία συνάγεται η σοβαρή πρόθεση της Διοίκησης για τη συντέλεση της επίδικης απαλλοτριώσεως, η σύνταξη και κύρωση της 2/οικ4093/ 19.5.2010 πράξεως αναλογισμού αποζημιώσεως από τον Νομάρχη Κορινθίας, εφόσον οι ενέργειες αυτές ανάγονται στο μετά την υποβολή της αιτήσεως των αναιρεσιβλήτων χρονικό διάστημα (πρβλ. ΣτΕ 3751/2015, 3025/2015, 4008/2008 κ.ά.).

10. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.